

УДК 341.4

DOI 10.37749/2308-9636-2020-2(206)-6

Н. В. Плахотнюк,

кандидат юридичних наук, доцент

доцент кафедри міжнародного публічного права

Київського національного торговельно-економічного університету

С. О. Іванисько,

здобувач освітнього ступеня бакалавра

Київського національного торговельно-економічного університету

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ ЯК ЗЛОЧИН ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ

У статті підкреслено, що торгівля людьми є сучасною формою рабства та злочином проти людяності. Основною причиною його поширення є нерегульовані міграційні процеси та недостатня ефективність міжнародних механізмів щодо питань протидії торгівлі людьми. Проаналізовано інституційний механізм ООН, Ради Європи та роль Міжнародного кримінального суду у сфері боротьби зі злочином торгівлі людьми. Створення нового механізму боротьби проти торгівлі людьми не пропонуємо, а підкреслюємо важливість удосконалення роботи вже існуючих інституцій.

Ключові слова: злочин проти людяності, торгівля людьми, інституційний механізм, міграція, Міжнародний кримінальний суд, Римський статут, Європейський суд з прав людини.

Сьогодні міграція є невід'ємною частиною економічної, політичної та соціальної сфери діяльності будь-якої країни. Міграційні процеси, охоплюючи всю світову спільноту, здійснюють серйозний вплив на розвиток країни в цілому нарівні з такими факторами як: геополітичні, економічні, соціально-культурні тощо.

Процес глобалізації, що торкається всіх сфер діяльності, проявився у вигляді масштабного розширення міжнародної міграції у період від XX ст. і до сьогодні. Міграція охопила весь світ, включаючи континенти, країни, а також регіони, і стала невід'ємним елементом сучасного життя суспільства. Міграційні потоки різної спрямованості одночасно стосуються емігрантів, які виїжджають на постійне місце проживання, трудових іммігрантів, які приїжджають на заробітки, вчених, студентів, біженців та осіб, які шукають притулку, внутрішніх мігрантів, які переміщуються всередині країни та інших. Факт вимушеного закриття кордонів та ізоляції більшості

країн світу у 2020 р. під час пандемії COVID-19 є тимчасовим явищем. Після того, як країни вийдуть із карантину й будуть налагоджувати економічні та соціальні процеси, проблема нерегульованої міграції стане наступною глобальною проблемою людства.

На наш погляд, проблема нерегульованості на міжнародному рівні міграційних процесів є одним із основних каталізаторів збільшення ризиків торгівлі людьми в сучасному світі. Здається, ми живемо в період стрімкого розвитку новітніх технологій: людство здійснило перший політ у космос ще у XIX ст., навчилася створювати штучний інтелект, успішно проводити операції з трансплантації органів та незабаром буде запущено перших людей на Марс. Проте про який розвиток може йтися, коли ще з часів рабовласницького суспільства проблема торгівлі людьми, їх експлуатації дотепер залишається актуальною?

Конвенція ООН про боротьбу з торгівлею людьми та експлуатацією проституції третіми особами 1949 р. зобов'язує

держав-підписантів імплементувати в національне законодавство покарання за постачання, викрадення осіб для примушення їх до проституції [1]. Конвенція більше акцентує увагу на одному з аспектів торгівлі людьми: торгівля дітьми та жінками з метою різних форм експлуатації. Дефініція «торгівля людьми» стосується не лише експлуатації жінок та дітей. Нині слід підкреслити, що жертвою тяжкого злочину торгівлі людьми може стати будь-хто, незалежно від гендерних ознак, віку, етнічної приналежності тощо. Через більше як 50 років тлумачення злочину торгівлі людьми розкрито в повному обсязі в ст. 3 Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, і покарання за неї 2000 р. (далі — Протокол). Отже, Протокол визначає наступне: «торгівля людьми — це здійснювані з метою експлуатації вербування, перевезення, передача, приховування або одержання людей шляхом загрози силою чи її застосування або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або уразливістю становища, шляхом підкупу, у вигляді платежів, вигоди для одержання згоди особи, яка контролює іншу особу» [2]. Україна, а також ще 116 держав підписали Протокол. Мета загального єдиного тлумачення терміна — визначити кримінальну відповідальність у національних законодавствах за цей транснаціональний злочин, сприяти ефективній міжнародній протидії злочину та забезпечити ефективне співробітництво в розслідуванні та притягненні до відповідальності винних у порушенні прав і основоположних свобод людини.

Міжнародні організації є вторинними суб'єктами міжнародного права. Вони створені державами задля кооперації зусиль та створення ефективного механізму розв'язання світових проблем, однією з яких є протидія торгівлі людьми. Найбільш масштабною міжнародною урядовою організацією є Організація Об'єднаних Націй (далі — ООН) зі своєю розгалуженою системою, завдання окремих

органів якої полягає у всебічній протидії торгівлі людьми. Відповідно до статті 68 статуту ООН спеціалізований орган Економічна та Соціальна Рада (ЕКОСОП) уповноважується «утворювати комісії» в «економічній та соціальній галузі і щодо заохочення прав людини» [3, с. 56]. Згідно з цим положенням Статуту на початку 1946 р. ЕКОСОП створила Комісію з прав людини (нині Рада з прав людини), Спеціальний комітет із питань рабства. ООН в 1948 р. затверджує Загальну декларацію прав людини. У ст. 4 зазначено: «ніхто не повинен утримуватися в рабстві або підневільному стані; рабство і работоргівля забороняються у всіх їх видах» [4]. Ще на початку своєї діяльності ООН закріпила торгівлю людьми як сучасну форму работоргівлі. За своєю юридичною силою Загальна декларація прав людини 1948 р. (далі — Декларація) має рекомендаційний характер — не є обов'язковою для виконання. Отже, ефективність у практичному застосуванні Декларації можна поставити під сумнів. Наслідком чого постало питання прийняття в рамках ООН міжнародно-правових актів, які були б за своєю природою імперативними й мали статус міжнародної угоди між державами. Положення таких угод мають обов'язковий характер для сторін. У ст. 8 Міжнародного Пакту про громадянські та політичні права (далі — МПГП) 1966 р. заборонено рабство та работоргівлю, здійснювану державами або приватними суб'єктами права. Наступного року був створений Комітет з прав людини, що регламентовано статтею 28 МПГП [5]. До складу Комітету увійшли 18 експертів громадян держав-учасниць, відібрані за критеріями моральності та достатнього досвіду в галузі прав людини. Міжнародне право прав людини сформувалося ще тоді як окрема галузь міжнародного права. Основними функціями цього органу є контроль та спостереження за виконанням Пакту. У факультативному протоколі до МПГП приватним особам надана можливість направляти свої скарги безпосередньо до Комітету у випадку порушення норм МПГП. Комітет розглядає таке повідом-

лення і надсилає свої рекомендації відповідній державі — учасниці [6, с. 135—136].

Наступний універсальний міжнародно-правовий договір — Міжнародний Пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. — встановлює низку прав громадян країн — учасниць Пакту з метою забезпечення протидії торгівлі людьми: право на працю (ст. 6 п. 1), освіту (ст. 13), справедливі та сприятливі умови праці (ст. 7), рівну оплату рівної за цінністю праці (ст. 7 пункти «а», «і») та відповідні життєві стандарти (ст. 11). Крім того, у ст. 10 п. 3 передбачено право дітей на захист від економічної та соціальної експлуатації та від праці, шкідливої для їх здоров'я, моралі та розвитку [7].

Вищенаведені документи регламентують загальні стандарти з прав людини, які є обов'язковими для більшості держав світу. Вони містять заборону рабства, примусової праці та експлуатації дітей, встановлюють механізми контролю за виконанням цих положень. Аналізуючи сучасну ситуацію щодо масштабності злочинів проти прав людини, і в тому числі торгівлі людьми, практична ефективність цих механізмів є недостатньою. Одна з причин полягає в тому, що не всі держави — підписанти пактів приєднуються до протоколів, а документи контролюючих органів мають рекомендаційний характер, наприклад, Комітет у з прав людини. Такі рішення абсолютно не виконуються державами. Документи рекомендаційного характеру не виступають підставою для покарання злочинців та надання необхідної допомоги жертвам.

Інституційний механізм ООН щодо протидії торгівлі людьми є досить розгалуженим та потужним. За даними Управління Організації Об'єднаних Націй з питань наркотиків та злочинності, приблизно кожна третя жертва торгівлі людьми у світі — неповнолітня [8]. Ще в 1990 р. Комісія з прав людини призначила Спеціального доповідача з питань торгівлі дітьми, дитячої проституції та дитячої порнографії, який отри-

мав повноваження проводити розслідування експлуатації дітей по всьому світу, а також готувати доповіді до Генеральної Асамблеї ООН та Ради з прав людини. У його доповідях містяться рекомендації стосовно захисту прав дітей та превентивних заходів протидії експлуатації. Рада з прав людини зобов'язала Спеціального доповідача аналізувати причини торгівлі дітьми, дитячої проституції та порнографії; сприяти обміну досвідом щодо заходів протидії торгівлі дітьми; продовжувати діяльність щодо заохочення загальних стратегій та заходів запобігання цих злочинів. Крім того, метою прийняття Глобального плану є сприяння подальшому розширенню кола учасників Конвенції ООН проти транснаціональної злочинності та Протоколу про боротьбу з торгівлею людьми, яка доповнює Конвенцію, що має допомогти зробити ці важливі міжнародно-правові акти універсальними.

Отже, універсальний міжнародний механізм ООН щодо протидії сучасним формам рабства продовжує розвиватися та вдосконалюватися.

Комісія з попередження злочинності та кримінального судочинства разом із ЕКОСОП розробили рекомендацію для Генеральної Асамблеї ООН щодо прийняття Резолюції № 53/111 та запровадження міжнародного органу (комісії) спеціального характеру для обговорення та розробки міжнародно-правового документа з протидії транснаціональній організованій злочинності.

Резолюція № 53/111 охопила питання боротьби з незаконною міграцією та торгівлею людьми, деякі положення стосувались протидії незаконному обігу та виготовленню зброї та її компонентів [9]. Резолюцією № 55/25 Генеральної Асамблеї ООН прийнятий Протокол про попередження та припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, і покарання за неї (далі — Палермський протокол), який доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності [10]. Сторонами Протоколу є 141 держава. Це свідчить про універсальність міжнародного договору.

Оскільки торгівля людьми є транснаціональним злочином, Протоколом було встановлене зобов'язання держав тісно співпрацювати у даній сфері. Діяльність ООН щодо запобігання торгівлі людьми базується на розробці єдиних для всіх держав — учасниць організації стандартів.

Така кількість держав-підписантів свідчить про визнання проблеми й готовність до її реального вирішення на міжнародному рівні. Прийняття резолюції та їх підписання є вагомим кроком, проте без незалежного контролюючого органу міжнародні документи не будуть достатньо ефективними, адже не буде відповідальності за їх порушення. Наступним кроком у вирішенні проблеми стала розробка Глобальної ініціативи ООН щодо боротьби з торгівлею людьми (UN.GIFT). Для того, щоб пришвидшити темпи та покращити ефективність виконання резолюцій, її положення увійшли до широких практичних програм ООН. План передбачає колективні заходи щодо запобігання злочинів, захисту їх жертв, переслідування злочинців та зміцнення співпраці з усіх цих напрямів, створення окремого фонду ООН для здійснення добровільних внесків на підтримку жертв злочину торгівлі людьми у випадках, коли такі люди, наприклад, є апатридами, біженцями тощо [11]. У межах ООН дослідження рабства у всіх його аспектах та формах здійснює Робоча група з сучасних форм рабства. Міжнародна організація міграції переважно сфокусована на моніторинговій за основними напрямками міграції, включаючи проблему торгівлі людьми у державах Центральної та Східної Європи.

Україна також не залишається осторонь проблеми. Виконуючи взяті міжнародні зобов'язання щодо протидії торгівлі людьми, український уряд у 2016 р. видав постанову Кабінету міністрів України «Про підтвердження Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми до 2020 року». За результатами звіту Міністерства соціальної політики України станом на 2019 р. було проведено низку превентивних заходів щодо

здійснення злочину торгівлі людьми, інформування та навчання правоохоронних органів та прикордонних служб, винних осіб було притягнуто до відповідальності за відповідними статтями Кримінального кодексу України. У Звіті станом на кінець 2019 р. було надано низку соціальних послуг жертвам торгівлі людьми, постраждалим жінкам та дітям від домашнього насильства. Сумарний розмір допомоги становив 23 600 грн [12]. Торгівля людьми та домашнє насильство — це різні злочини, проте у Звіті дані про витрати нерозмежовані, що унеможливило дослідження того, скільки конкретно витрачено коштів на допомогу лише жертвам торгівлі людьми.

Для ефективної протидії злочину торгівлі людьми лише укладення міжнародних договорів та створення глобальних ініціатив недостатньо. Винні особи повинні притягуватися до кримінальної відповідальності. Враховуючи транснаціональний характер злочину, на наш погляд, достатню компетенцію у розгляді таких справ мають міжнародні судові установи. Особливу увагу варто приділити діяльності Європейського суду з прав людини (далі — ЄСПЛ). Держави — члени Ради Європи та Високі Договірні Сторони Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (далі — Конвенція) наділили Суд юрисдикцією розглядати торгівлю людьми як сучасну форму рабства. Суд наділений компетенцією розглядати скарги, подані будь-якою фізичною особою, групою приватних осіб чи неурядовими організаціями, які стали жертвами порушення гарантованих Конвенцією і її Протоколами прав і свобод зі сторони держави — Високої Договірної Сторони Конвенції. Ст. 4 Конвенції встановлює заборону рабства і примусової праці. Термін «торгівля людьми» у статті відсутній, але за тлумаченням ЄСПЛ у справі М. та Інші проти Італії і Болгарії злочин торгівлі людьми охоплюється ст. 4 (а) Конвенції і визнаний сучасною формою рабства у розумінні ст. 4 (а) Конвенції про заходи щодо протидії торгівлі людьми 2005 р. та ст. 3 (а) Палермського протоколу [13].

Серед ключових справ, розглянутих ЄСПЛ щодо злочину торгівлі людьми, слід виділити наступні: Ранцев проти Кіпру та Росії 2010 р., Л. Е. проти Греції 2016 р., S. M. проти Хорватії 2018 р. (торгівля людьми у значенні примушення до сексуальної експлуатації); Chowdury та інші проти Греції 2017 р. (торгівля людьми у значенні примушення до праці у сільському господарстві). З іншого боку, учасниками Конвенції є лише 47 держав, а проблема торгівлі людьми стосується майже всіх держав світу. За останньою інформацією станом на 2019 р. Управління ООН з наркотиків та злочинності доповіло, що число зафіксованих випадків збільшується з кожним роком [15].

Для масштабнішої боротьби з транснаціональним проявом злочину торгівлі людьми необхідно застосовувати не лише інструменти національної та регіональної судової системи, а й міжнародні інстанції.

Римський статут — це установчий документ Міжнародного Кримінального Суду (далі — МКС), підписаний з метою підтримки та забезпечення виконання Статуту ООН, особливо стосовно найтяжчих порушень: злочинів геноциду, злочинів проти людяності та воєнних злочинів. За своєю правовою природою Римський статут (далі — Статут) є міжнародно-правовим договором відповідно до положень Віденських конвенцій про право міжнародних договорів 1969 та 1986 рр. [15]. Станом на квітень 2020 р. Статут підписали 123 держави. Статут не ратифіковано 31 державою з-поміж держав-підписантів, у тому числі Україна підписала, але не ратифікувала його. Порівнюючи з числом держав — підписантів Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод 1950 р., бачимо, що дія Статуту поширюється на більше коло держав-учасниць, а отже, має ширшу компетенцію щодо розгляду справ. Аналізуючи зміст Статуту, варто виділити особливий, визначений у п. 3 ст. 12 Статуту, механізм визнання юрисдикції МКС *ad hoc*, яким скористалась і Україна свого часу:

1. Заява ВРУ до МКС «Про визнання юрисдикції МКС щодо можливого вчинення злочинів проти людяності під час Майдану з 21 листопада 2013 р. по 22 лютого 2014 р.»;

2. Заява ВРУ до МКС «Про визнання юрисдикції МКС щодо можливого вчинення злочинів проти людяності та воєнних злочинів на всій території України (включно з Кримом і Донбасом) з 20 лютого 2014 р. по теперішній час».

Багато держав криміналізували злочин торгівлі людьми у своїх національних законодавствах, але в деяких випадках самі держави не звертають серйозної уваги на протидію такого злочину. На практиці МКС жодну особу не притягнуто до відповідальності за злочин торгівлі людьми. Можна говорити про неефективність роботи МКС у даному напрямі, проте тут грає роль і специфіка даного злочину, і, в окремих випадках, перешкоджання урядів роботі МКС. Активним критиком МКС є США, які спочатку підписали Статут, а потім відкликали свій підпис. Позиція США полягає в сумніві щодо упередженості МКС. Підкреслимо, що Римський статут не ратифікували не лише США, а й країни, причетні до спірних військових операцій поза межами свого кордону: Росія, Китай, Ізраїль тощо. США беруть участь як безпосередньо, так і опосередковано в міжнародних збройних конфліктах. На нашу думку, США виступає проти діяльності МКС через ризик, що розслідування цих справ в МКС може репутаційно їм нашкодити. Римський статут дозволяє Раді Безпеки ООН звертатися до суду щодо розслідування міжнародних злочинів. США як постійний учасник Ради Безпеки проголосували за передачу МКС справ Омара аль-Башира в Судані та Муаммара Каддафі в Лівії. Це свідчить про те, що США відверто підтримували ідею залучення МКС до встановлення справедливості у світовому масштабі. Ідея полягала в тому, що цей суд — саме той орган, який повинен реагувати на найбільш серйозні порушення міжнародного права і найбільш серйозні міжнародні злочини.

У Статуті відсутня окрема стаття щодо покарання за злочин торгівлі людьми. У п. 2 (с) ст. 7 Статуту згадано злочин торгівлі людьми як складову частину терміна «порабощение». Доходимо висновку, що МКС має юрисдикцію розглядати справи, що стосуються злочину торгівлі людьми як злочину проти людяності [15]. У 2016—2017 рр. прокурор МКС заявив, що злочин торгівлі людьми може стати новим пріоритетом для МКС. Загострення проблеми з притулками мігрантів у Лівії стало каталізатором ще більшої уваги МКС до проблеми міграції та торгівлі людьми [16]. Починаючи з 2016 р. МКС розслідує злочини проти мігрантів у Лівії, в тому числі й злочини проти торгівлі людьми, про що йдеться в повідомленні прокурора МКС Фату Бансуда до Ради Безпеки ООН у травні 2019 р. Доповідь прокурора викликала численні незадоволення та дискусії у пресі. Слід виділити 3 основні проблеми повільної роботи МКС щодо розслідування злочинів проти мігрантів у Лівії: по-перше, складність зібрати докази проти окремих осіб, які здійснювали злочини торгівлі людьми; по-друге, жертви замовчують факти сексуальної експлуатації через те, що бояться їх повторення, не довіряють органам та працівникам МКС, мають проблеми психологічного характеру, які змушують їх закриватися ще більше; по-третє, законодавство держав неузгоджене з міжнародно-правовими конвенціями та протоколами, уряди держав у деяких випадках покривають факти злочину, здійсненого на їх території.

Підсумовуючи, транснаціональний злочин торгівлі людьми залишається однією з глобальних проблем людства, причиною якої є нерегульованість міграційної системи у світі, збройні конфлікти, недостатні зусилля держав щодо протидії торгівлі людьми, неефективність політичних та економічних перетворень у державі, корумпованість чиновників, декларативність соціальної політики й низка інших причин. Ситуація із закриттям кордонів через пандемію COVID-19 стане каталізатором нової

міграційної хвилі, що створить сприятливий клімат для здійснення транснаціонального злочину торгівлі людьми.

Чільне місце в діяльності щодо боротьби із сучасними формами рабства займає ООН. З одного боку, в рамках ООН прийняті найновіші універсальні міжнародно-правові акти, а також створений інституційний механізм щодо моніторингу виконання державами своїх зобов'язань. Такими документами стали «Протокол про попередження та припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, і покарання за неї» та «Протокол проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітря», які доповнюють Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 р. Вагомим недоліком є те, що держави не дотримуються взятих на себе зобов'язань, при цьому характер злочину потребує глобальної співпраці та зниження або ж повного усунення проявів корупції у цих же державах.

Характеризуючи єврорегіональний механізм боротьби зі злочином торгівлі людьми, доходимо висновку, що Рада Європи та Європейський Союз розглядають протидію торгівлі людьми як проблему, яка викликає надзвичайне занепокоєння серед громадськості Європи, а тому вимагають рішучих та узгоджених дій у відповідь. Механізми Ради Європи у цій сфері мають переважно рекомендаційний характер. Це стосується і положень нормативних документів, і повноважень органів (окрім рішень, які приймаються ЄСПЛ). Механізми цієї організації характеризуються відсутністю засобів моніторингу виконання положень документів у сфері протидії торгівлі людьми.

Важливою віхою діяльності Ради Європи у сфері протидії торгівлі людьми є прийняття Європейської конвенції щодо протидії торгівлі людьми, яка включатиме як матеріальні норми щодо заборони рабства та работоргівлі, так і норми, які забезпечуватимуть додержання державами-учасницями положень цього міжнародно-правового договору. Європейський Союз прийняв та ввів у дію ефективні за-

соби сприяння співробітництву держав-членів у галузі боротьби з торгівлею людьми.

Велика надія міжнародної спільноти покладається на діяльність МКС як установи, яка має компетенцію розслідувати транснаціональні злочини торгівлі людьми, провести незалежне розслідування та притягнути винних осіб до відповідальності. У п. 2 (с) ст. 7 Римського Статуту торгівля людьми є складовою терміну «порабощение», тобто визнається злочином проти людяності. Тож не повинно бути сумнівів щодо компетенції МКС при розгляді такого виду злочинів [15].

На наш погляд, створення нових інституційних механізмів боротьби з

торгівлею людьми не є ефективним і до-речним рішенням у даній ситуації. Кількість — не означає якість. Основний виклик полягає у вдосконаленні вже існуючих інституційних механізмів торгівлі людьми та контролю за виконанням міжнародно-правових договорів державами, запровадження санкцій до держав-порушниць, які або не реагують на проблеми збільшення в геометричній прогресії кількості жертв торгівлі людьми, або ж, в окремих випадках, не розуміють масштабності проблеми та не здійснюють жодних заходів щодо зменшення кількості жертв. Державам на даному етапі необхідно узгодити національні законодавства та ратифікувати підписані міжнародні угоди.

Список використаної літератури

1. Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами 1949. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162 (дата звернення: 21.04.2020).
2. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791 (дата звернення: 21.04.2020).
3. Бруз В. С. Економічна і Соціальна Рада ООН (ЕКОСОП) / Українська дипломатична енциклопедія у 2-х т. / редкол.: Л. В. Губерський (гол.) та ін. Т. 1. Київ: Знання України, 2004. 760 с.
4. Загальна декларація прав людини 1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 21.04.2020).
5. Міжнародний Пакт про громадянські та політичні права 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення: 21.04.2020).
6. Факультативний протокол к Международному Пакту о гражданских и политических правах 1966 г. / Международное право в документах: учеб. пособ. Киев: 2000. 250 с.
7. Міжнародний Пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042 (дата звернення: 21.04.2020).
8. World Day against Trafficking in Persons 2018. URL: <https://www.un.org/en/events/humantrafficking/index.shtml> (accessed: 21.04.2020).
9. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 53/111 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_135 (дата звернення: 21.04.2020).
10. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї 2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791 (дата звернення: 21.04.2020).
11. Nations Global Initiative to Fight Human Trafficking (UN.GIFT) 2007. URL: <http://www.ungift.org/about/> (accessed: 21.04.2020).
12. Звіт про результати виконання Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 р. 12.03.2020. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Protidiya-torgivli-lyudmi.html> (дата звернення: 21.04.2020).
13. Case of M. and others v. Italy and Bulgaria. 2012. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-112576%22%7D> (accessed: 21.04.2020).
14. ООН: жертвами торгівлі людьми становляться самые незащитные. 2019. URL: <https://news.un.org/ru/story/2019/07/1360151> (дата звернення: 21.04.2020).

15. Римський статут Міжнародного кримінального суду 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588 (дата звернення: 21.04.2020).
16. Агентства ООН засуджують смертельний напад на лівійських мігрантів. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2732999-v-oon-zasudili-aviaudar-po-centru-migrantiv-u-livii.html> (дата звернення: 21.04.2020).
17. Statement to the United Nations Security Council on the Situation in Libya, pursuant to UNSCR 1970. URL: <https://www.icc-cpi.int/Pages/item.aspx?name=180508-otp-statement-libya-UNSC> (accessed: 21.04.2020).

References

1. Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others by persons 1949. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162 (accessed: 21.04.2020).
2. Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime 2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791 (accessed: 21.04.2020).
3. Bruz VS UN Economic and Social Council (ECOSOC) / Ukrainian diplomatic encyclopedia in 2 v. / ed.: L. V. Gubersky (chairman) and others. V. 1. Kyiv: Knowledge of Ukraine 2004. 760 p.
4. Universal Declaration of Human Rights 1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (accessed: 21.04.2020).
5. International Covenant on Civil and Political Rights 1966. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (accessed: 21.04.2020).
6. Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights of 1966 / International Law in Documents: Textbook. allowance Kyiv: 2000. 250 p.
7. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042 (accessed: 21.04.2020).
8. World Day against Trafficking in Persons 2018. URL: <https://www.un.org/en/events/humantrafficking/index.shtml> (accessed: 21.04.2020).
9. UN General Assembly Resolution 53/111 1998. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_135 (accessed: 21.04.2020).
10. Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children 2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791 (accessed: 21.04.2020).
11. Nations Global Initiative to Fight Human Trafficking (UN.GIFT) 2007. URL: <http://www.ungift.org/about/> (accessed: 21.04.2020).
12. Report on the results of the implementation of the State Social Program to Combat Trafficking in Human Beings for the period up to 2020. 03/12/2020 URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Protidiya-torgivli-lyudmi.html> (accessed: 21.04.2020).
13. Case of M. and others v. Italy and Bulgaria. 2012. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22%3A%5B%22001-112576%22%5D%7D> (accessed: 21.04.2020).
14. UN: Victims of human trafficking are the most vulnerable. 2019. URL: <https://news.un.org/ru/story/2019/07/1360151> (accessed: 21.04.2020).
15. Rome Statute of the International Criminal Court 1998. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588 (accessed: 21.04.2020).
16. UN agencies condemn the deadly attack on Libyan migrants. 2019. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2732999-v-oon-zasudili-aviaudar-po-centru-migrantiv-u-livii.html> (accessed: 21.04.2020).
17. Statement to the United Nations Security Council on the Situation in Libya, pursuant to UNSCR 1970. 2019. URL: <https://www.icc-cpi.int/Pages/item.aspx?name=180508-otp-statement-libya-UNSC> (accessed: 21.04.2020).

Плахотнюк Н. В., Іванисько С. А. Торговля людьми как преступление против человечности.

В статье подчеркивается, что торговля людьми является современной формой рабства и преступлением против человечности. Основной причиной его распространения являются неурегулированные миграционные процессы и недостаточная эффективность международных механизмов по вопросам противодействия торговле людьми. Междуна-

родно-правовые акты имеют рекомендательный характер. Проанализированы институциональный механизм ООН, Совета Европы и роль Международного уголовного суда в сфере борьбы с преступлением торговли людьми. Создание нового механизма борьбы против торговли людьми не предлагаем, а подчеркиваем важность совершенствования работы уже существующих институтов.

Ключевые слова: преступление против человечности, торговля людьми, институциональный механизм, миграция, Международный уголовный суд, Римский статут, Европейский суд по правам человека.

Plakhotniuk N. V., Ivanysko S. O. Human trafficking as a crime against humanity.

The article emphasizes that human trafficking is a modern form of slavery and a crime against humanity. The causes of the international crime are unresolved migration problem in the world, armed conflicts, insufficient efforts of states to combat human trafficking, inefficiency political and economic transformations in the state, corruption officials, declarative social policy and numerous other reasons. UN Office on Drug and Crime reports an increase in the number of recorded cases of human trafficking in the world. Due to the Covid-19 pandemic, states have closed their borders, but this is not the way out. After the resumption of international connections, a new wave of migration flows is expected. As a result, the level of human trafficking crime will increase.

The institutional mechanism of the UN, the Council of Europe and the role International Criminal Court in the field of combating the crime of trafficking people were analyzed. The scale and effectiveness of certain international legal acts are determined. The main disadvantage is their recommendatory nature. Combating against transnational crime trafficking in human beings requires to use not only national and regional judicial system, but also international bodies. Particular attention was paid on the importance of the International Criminal Court and the European Court of Human Rights in investigating the crime of trafficking in human beings. The issue of jurisdiction of the International Criminal Court on human trafficking crimes was covered.

Creating a new mechanism to combat human trafficking is not an appropriate way. We emphasized the importance of improving the work of existing institutions.

Key words: crime against humanity, human trafficking, institutional mechanism, migration, International Criminal Court, Rome Statute, European Court of Human Rights.